

Inhoud

Praten, praten en nog eens praten	7
Over guldens, peseta's en dollars	10
Barcelona	19
Cruïjff en het Nederlands elftal: een moeizame relatie	26
<i>Over het taalgebruik van Johan Cruïjff</i>	
– Herman Kuiphof	41
Ajax	42
Over zijn jeugd, vader Manus, broer Henny, vrouw Danny, de (klein)kinderen, gezondheid, het geloof en privé	55
<i>Over het taalgebruik van Johan Cruïjff</i>	
– Jaap de Groot	69
Het afscheid als voetballer	70
Het spelletje	74
<i>Over het taalgebruik van Johan Cruïjff</i>	
– Lex Muller	104
De scheidsrechters	106
Het diploma	107
Het trainersvak	108
<i>Over het taalgebruik van Johan Cruïjff</i>	
– Martin Simek	122
Nummer 14: de film	123
Allerlei	124
Over teer en nicotine	138
De Meer/Amsterdam ArenA	140
Het golfen	141
Het zakendoen	142
Ontwikkelingswerker in de States	144

Feyenoord	146
Cruijff over anderen	148
Cruijff als fitnessgoeroe	158
4-3-3 of toch 4-4-2	160
Anderen over Cruijff	164
Cruijff als analyticus	169
Cruijff als managementgoeroe	174
Cruijff als onderwijzer	178
Cruijff als weldoener	182
Cruijff en de politiek	187
Terug bij Ajax	189
Cruijff 60 jaar	191
De strafschop	192

Praten, praten en nog eens praten

“Als je niet in het veld praat speel je met doofstommen. Ik kan de woorden van bondscoach Kessler aanhalen. Hij vertelde dat in het wereldkampioenschap de twee meest sprekende ploegen in de finale zijn gekomen. Je moet in een wedstrijd wel praten. Ik kan als ik een bal onder controle moet brengen niet tegelijkertijd zien of iemand op rechts of links vrij staat. De andere spelers moeten ook roepen”.

Het Parool, 15 november 1964

“Ik raakte nogal snel geïrriteerd. Uitvallen tegen de scheidsrechter en zo, weet je wel. Je moet met voetbal zo'n verschrikkelijke zelfbeheersing hebben, het is bijna niet op te brengen. Na die schorsing heb ik me toch wel voorgenomen beter op te passen. Het heeft me ontzettend veel moeite gekost, maar het gaat nu stukken beter”.

Algemeen Dagblad, 5 oktober 1966

“Er is een groot verschil tussen kankeren en iemand toespreken. Ze doen het trouwens allemaal wel een beetje. Alleen valt het bij mij meer op, omdat ik zo beweeglijk ben en zoveel met mijn armen sta te zwaaien. Wanneer er nou bijvoorbeeld iemand met zijn rug naar het doel staat kan hij niet zien of er nu wel of niet een tegenstander achter hem loopt. Staat hij in zo'n geval nou helemaal vrij dan moet hij alleen verdergaan. Dan moet iemand hem er toch op attent maken. Doorgaan, alleen doorgaan... roep ik dan. Daarom begripen we elkaar bij Ajax ook zo goed”.

Algemeen Dagblad, 5 november 1966

“Praten..., als ik alles zo zou kunnen als praten...”

Tiq, 1 maart 1967

“Ik praat veel, dat weet ik. Zit bij ons in de familie. Mijn moeder – een schat van een mens overigens – kan ook haar mondje roeren”.

Het Vrije Volk, de voetbalkrant '67, augustus 1967

“Steeds – vaak in de jeugd – lag ik al overhoop met scheidsrechters. Soms ook werd ik geschorst. Meestal duurde dat niet lang en was ik het weer zo vergeten. Ik weet dat vele mensen mij een rotjochie vonden. Ze weten echter niet dat je zelf alles probeert om het zo goed mogelijk te doen. Heus iedereen kent z'n eigen fouten. We hebben ze allemaal, stuk voor stuk”.

Het Vrije Volk, de voetbalkrant '67, augustus 1967

“Het is waar, dat ik veel praat. Ik bedoel: ook in het veld. Er zijn wel eens mensen, die daar bezwaar tegen hebben of vinden, dat dit niet hoort, of dat er ruzie van komt, maar dat zien ze dan toch verkeerd. Praten is één van de belangrijkste dingen in een voetbalwedstrijd”.

Voetbal, mijn sport. Johan Cruijff, de aanvalsspits, 1968

“Nou is veel praten niet uitsluitend een kwestie van tactiek, het is ook een zaak van zenuwen en ik wil best bekennen, dat ik een jongen ben, die gespannen speelt. Praten lucht dan op. Je raakt er iets van je gespannenheid door kwijt”.

Voetbal, mijn sport. Johan Cruijff, de aanvalsspits, 1968

“Ja, ik ben een nerveus type. Daarom praat ik zoveel, daarom eet ik vier keer per dag, daarom ben ik in een trainingskamp te ongedurig om langer dan een half uur achtereen op m'n stoel te zitten”.

Voetbal, mijn sport. Johan Cruijff, de aanvalsspits, 1968

“Ik denk dat ik goed kan verkopen. Aan praten heeft het bij mij nooit gemankeerd”.

Haagse Post, 22-28 oktober 1969

“Ik zeg alleen iets tegen de scheidsrechter, als hij iets verkeerd ziet of iets helemaal niet ziet”.

Nieuwe Revu, 19 april 1974, nummer 16

“Hoewel ik vrijwel steeds met oudere jongens in het elftal speelde was ik een pratertje in het veld. Ik was de jongste en toch degeen, die alle aanwijzingen gaf. Met voetbal had ik een grenzeloos zelfvertrouwen. In het veld keek ik tegen niemand op”.

Boem, voorjaar 1975

“Doordat ik het vanuit mijn visie op profvoetbal noodzakelijk achtte om, altijd desnoods, tekeer te gaan tegen de gevestigde orde. Dan ben je gauw een lastig mannetje. Die grote mond schepte wel steeds

verplichtingen. Niet presteren, maar wel van alles eisen gaan nooit samen”.

Het Parool, 2 november 1978

“In het algemeen heb ik een hekel aan spelers die kankeren om het kankeren en helemaal aan keepers die na een doelpunt of een goede redding nog even een speler publiekelijk uitfoeteren. Let maar eens op, spelers die geen leiding kunnen geven maar wel denken dat ze het kunnen, kankeren bijna altijd als een ander een fout maakt. Echte leiders in het veld houden in hun eigen spel rekening met fouten van anderen, daarom vond ik Jongbloed en vroeger bij ons Bals zulke goede keepers”.

Vrij Nederland, 21 maart 1981

“Eén van de grootste mankementen in het voetbal hier vind ik dan ook dat er niet gepraat wordt. En als er gepraat wordt, gaat het om het verleggen van problemen, niet over het oplossen ervan”.

Elf, februari 1982, nummer 4

“Praten met een scheidsrechter is altijd stom. En ik wisselde nogal eens wat woorden met zo’n man. In dit geval ben je ouder geworden en is je manier van praten veranderd. Het waren altijd reacties, nooit gesprekken. In het voetbal is geen tijd om te zeggen: meneer, moet u luisteren, ik zou zo graag willen dat... Je zit met emoties. Ik vermoed dat ieder mens last van emoties heeft. Als jij op twintigjarige leeftijd een politieagent tegenkomt die in jouw ogen iets fout doet, reageer je wel wat feller dan wanneer je vijftenzestig bent”.

De Tijd, 7 mei 1982

“Ik word wel eens een kankeraar genoemd, en dat ben ik ook wel. Maar ik wijs op fouten zodat men er van kan leren. Geloof mij, ik heb het allerbeste voor, en zeur alleen voor hun eigen bestwil”.

Veronica-gids, 17 maart 1984, nummer 11

“Tot m’n dertigste was ik de kankeraar, daarna de leider”.

Elf, juni/juli 1984, nummer 9/10

“Dat is het naaste van m’n hele carrière geweest. Dat je alles ziet en dus altijd maar moet praten. En als je het over een willekeurige situatie hebt, sta je toch gelijk weer iemand op z’n fouten te wijzen. Kankeren dus! Ja, dat heb ik het naaste van alles gevonden”.

Elf, juni/juli 1984, nummer 9/10

Over guldens, peseta's en dollars

“Sommigen zeggen dat ik gierig ben. Laat ze in die waan. Ik gooi het geld niet op straat. Ik weet echt wel wat ik ermee doe. Alleen gierig, nee dat ben ik niet. Slechts degenen die ik mag, krijgen wat van me. Je moet nu eenmaal selecteren”.

Het Vrije Volk, de voetbalkrant '67, augustus 1967

“Ik ben beroepsvoetballer. Dat wil niet zeggen, dat ik bij elke daad op het voetbalveld aan duiten denk. Helemaal niet! Het wil ook niet zeggen dat ik alles van de zakelijke kant bekijk”.

Voetbal, mijn sport. Johan Crujff, de aanvalsspits, 1968

“Maar... ik ben fulltime prof. Ik leef ervan en ik beschouw het voetballen als een bezigheid, die ik dolgraag doe en waarbij ik flink wat geld kan verdienen. Maar dan moet ik zakelijk zijn, geen onverstandige dingen doen en vooral... Ik moet goed beseffen, dat een voetballer weliswaar een artiest is, net als de violist van het Concertgebouw, maar dat die man tot z'n vijfenzestigste verjaardag kan doorgaan, maar dat de voetballer ergens in de dertig er een punt achter moet zetten. Met andere woorden: de periode waarin een voetballer zijn slag financieel moet slaan, is kort. Wie daar geen oog voor heeft, is dom”.

Voetbal, mijn sport. Johan Crujff, de aanvalsspits, 1968

“Ik ben full prof. Dat is een vak. Als voetballer kun je dat tegenwoordig geen 10 jaar meer volhouden, gelet op de toenemende hardheid en gemeenheid op het veld. Ga ik uit van het gunstigste geval, 10 jaar dus, dan betekent dit voor mij dat ik in 10 jaar moet verdienen waar een ander 40 jaar de tijd voor heeft. Ik ben dus verplicht nu de ondergrond te leggen voor de andere 30 jaar”.

Haagse Post, 22-28 oktober 1969

“Zakelijk is dat Nederlands elftal nog steeds niet aantrekkelijk. De overwinningsspremie bedraagt fl. 500,-. Als we verliezen beuren we maar 200 pop. Het trainingsgeld is, dankzij onze grote bek, opgetrokken van fl. 50,- tot fl. 100,-”.

Haagse Post, 22-28 oktober 1969

“Als er gezegd wordt: Cruijff is een geldwolf, vind ik dat oneerlijk. Ik zorg er nu op alle manieren voor om in korte tijd zoveel te verdienen, dat ik in staat ben mijn nu verworven levensstandaard te behouden. Ik weet overigens nu al, dat zoiets niet kan. Dat ik een stap terug moet doen, als ik met voetballen stop”.

Haagse Post, 22-28 oktober 1969

“Binnen twee jaar ben ik rijk in Spanje, binnen vier jaar miljonair”.

Het Parool, 18 februari 1970

“Ik wil later leven zoals ik nu leef. Veel reizen, dure hotels, goed eten, daar ben ik aan gewend geraakt bij Ajax. En iedereen kent me nu. Ik praat met staatssecretarissen, advocaten, notarissen, ingenieurs. Ik wil geen stap terug doen later als de voetballerij voorbij is. En ik kan over vijftien jaar niet zeggen, bakker, ik ben Johan Cruijff, ik wil gratis brood. Ik ken ze, heus, sterren van vroeger, maar nu rijden ze op een oude fiets”.

Het Parool, 18 februari 1970

“Als iemand hier zou zeggen, Johan Cruijff, je hoeft twee jaar geen belasting te betalen, dan bleef ik hier, zo vast als een huis”.

Het Parool, 18 februari 1970

“Bij Ajax heb ik mijn inkomen. Die mogen van mij gebruik maken. Bij het Nederlands elftal staat er te weinig tegenover om daar aanspraak op te mogen maken”.

1-0, 23 mei 1970, nummer 1

“Vandaar dat ik voor interviews die niet over mijn vak gaan altijd geld vraag. Want zulke interviews maken ze voor hun abonnees, misschien winnen ze er nog tien bij ook en daar wil ik ook wel wat aan verdienen”.

De Volkskrant, 17 juni 1972

“Geld interesseert me helemaal niet. Het klinkt gek, maar het is zo. Kijk, als ik een paar nieuwe schoenen wil kopen, moet dat natuurlijk kunnen. Of als ik op vakantie wil. Of als ik een autootje wil rijden. En dan hoef ik echt geen Rolls Royce te hebben, maar gewoon een leuke auto”.

De Volkskrant, 17 juni 1972

“Begrijp me goed: Cruijff is niet te beroerd om belasting te betalen. Ik wil hetzelfde betalen als anderen, maar gespreider. Daar heb ik het toen ook met minister Boersma over gehad”.

De Volkskrant, 17 juni 1972

“Over Geels wil ik nog iets zeggen. Hij verdwijnt over de grens. De FC Brugge is zijn nieuwe werkgever. Hij en nog andere goede spelers verlaten Nederland omdat hier het belastingklimaat ongunstig is. Het gevaar bestaat, dat door het vertrek van spelers zoals Geels, het voetbal in Nederland binnen enkele jaren op een lager peil zal staan. Dat dus de passieve recreatie in het gedrang komt. Ik dacht dat de overheid, die wel dure orkesten en toneelgezelschappen op de been houdt, aan dit probleem aandacht moet besteden”.

Johan Cruijff, Cupstukken 71/72, juni 1972

“Ik ga van het standpunt uit, dat ik volledig bereid ben mee te werken aan nieuwsgaring (daarvoor zal ik nooit geld vragen), maar dat lange gesprekken mij veel tijd en dus geld kosten. Bovendien hebben kranten en tijdschriften daarmee niet zo zeer de bedoeling nieuws te brengen als wel het produceren van een interessanter produkt voor hun lezers. En dat is een volledig commercieel doel”.

Johan Cruijff, Cupstukken 71/72, juni 1972

“Als Barcelona mij beter wil betalen dan Ajax, zal ik niet aarzelen met deze Spaanse club een contract te sluiten. Ik ben een professionele voetballer en daarom heb ik geen voorkeur voor een bepaalde club. Wat mij interesseert is geld verdienen, zoveel mogelijk geld – tot 1978, wanneer ik mijn voetbalcarrière denk te beëindigen. Tot dan zal ik spelen voor de club, die mij het meeste geld biedt”.

Provinciale Zeeuwse Courant, 15 juni 1973

“In dit halve jaar in Spanje heb ik met reclame in elk geval al meer verdiend dan in tien jaar voetbal in Nederland. Dat zegt toch wel iets”.

Nieuwe Revu, 29 maart 1974, nummer 13

“Ik heb een hekel aan mensen die met hun geld te koop lopen en niet gewoon kunnen blijven”.

Nieuwe Revu, 12 april 1974, nummer 15

“Ik geef nooit ergens graag geld aan uit. Dat zal wel een gierigheid zijn of zoiets, maar ik geef nooit met plezier geld uit”.

Libelle, 14 juni 1974

“Mijn neveninkomsten zijn in Barcelona enorm toegenomen. Dat is logisch: het land is veel groter en je hebt er weinig last van de belastingen. Dat werkt nu eenmaal veel prettiger, niet alleen wat die neveninkomsten betreft, maar ook qua voetbal”.

Nieuwe Revu, 26 april 1974, nummer 17

“Ik bemoei me nooit met financiële zaken, maar ik heb gehoord dat een vriendschappelijke wedstrijd tegen Barcelona nu al zeventigduizend dollar kost”.

Nieuwe Revu, 17 mei 1974, nummer 20

“Die bungalows kosten hier zo’n twee ton, ongeveer evenveel als een rotflatje in Barcelona. Ik heb hem dus niet gekocht, maar gekregen van een aanhanger van Barcelona”.

Nieuwe Revu, 31 mei 1974, nummer 22

“Ik ben wel spaarzaam. Als ik vroeger een dubbeltje kreeg, probeerde ik er een kwartje van te maken, bij wijze van spreken. Maar als iemand een beroep op me doet en ik ben het er mee eens, dan denk ik ook niet: wat verdien ik eraan? En het gebeurt ook wel dat ik een geval tegenkom en dan zeg ik tegen Danny: wat zullen wij er aan doen? Maar dat gaat niemand aan”.

Nieuwe Revu, 31 mei 1974, nummer 22

“Trouwens, die verzekering van zes miljoen, waar ze dus op doelen, die heeft Barcelona voor mij afgesloten. Dat is een dekking voor de club. En nou weet ik wel dat daarin ook een flink bedrag zit voor mijn eigen risico, dus ik krijg niet niks als er wat zou gebeuren, maar ik zou echt niet weten hoeveel dat is. Ik bemoei me nooit met die financiële dingen. Vaak heb ik zelfs geen cent op zak en moet ik het nog even lenen. Maar ook als ik dat verzekeringsbedrag wist, zou dat voor mij geen verschil maken. Ik ben profvoetballer, geen steuntrekker”.

Nieuwe Revu, 5 juli 1974, nummer 27

“Kijk, er is van mij ook wel eens gezegd dat ik anderen nooit laat meedelen. Ik heb rond de WK¹ een reclamecampagne met Philips gedaan. Heeft iemand jullie ooit verteld hoe die video-recorders zijn versierd voor alle spelers en officials na afloop?”

Vrij Nederland, 21 december 1974

1 Wereldkampioenschap voetbal 1974 in West-Duitsland